

Det hændte 8. december 2005

Skrevet af: **Redaktionen** | Offentliggjort: 15. december 2005

Onsdag den 7. december 2005 kl. 10.30 gik tæppet for Velfærdskommissionens iscenesatte mediebegivenhed - offentliggørelsen af kommissionens længe ventede rapport om fremtidens velfærd - koncentreret i 43 forslag.

De var der alle sammen. Toppolitikere, mediefolk, opinionsdannerne, fagbevægelsens og erhvervslivets topfolk. Og alle havde de bagefter de forventede kommentarer til rapportens mest gennemtrængende forslag. Resten af dagen og de efterfølgende dage fortsatte kommentarerne med at præge overskrifterne i dagbladene og de forskellige TV nyheder.

Dagen efter - den 8. december 2005 var der afslutningsdebat om finansloven, der fik et forløb, som burde have ryddet alle forsiderne på dagbladene. Men det blev kun til nogle ganske få artikler og kun i en dag. Det blev åbenbart skønnet vigtigere at bringe de mange helt forudsigelige kommentarer til Velfærdskommissionens rapport fra de forskellige interesseorganisationer end at interessere sig for et spinkelt folketingsflertals meget vidtgående indsnævring af demokratiet i Danmark.

Under henvisning til, at kommunerne og KL har brudt aftalen om kommunernes økonomi i 2006 ved at overbudgettere med ca. 2.2 mia. kr. fik finansministeren med støtte fra Dansk Folkeparti ved en "tekstanmærkning" til finansloven bemyndigelse til at kunne nedsætte statstilskuddet til de kommuner, der ikke inden 15. februar 2006 har fået barberet deres budgetter ned til det aftalte. (KL har i øvrigt protesteret voldsomt mod tekstanmærkningen - se Månedens Nyheder.)

"Det er ikke en fremgangsmåde, der bliver brugt så ofte, og nogen vil nok også kalde den usædvanlig", kunne justitsminister Lene Espersen meddele, "men ud fra en juridisk vurdering, er det bestemt en fremgangsmåde, der holder sig indenfor rammerne af det, man kan i en finanslov". Måske - måske ikke, men det er heller ikke det afgørende. Det er derimod det åbenlyse brud på almindelig demokratisk parlamentarisme, hvor man ikke foretager sig sådanne indgreb overfor i princippet selvstændige forvaltningsinstitutioner som kommunerne, uden at forelægge et konkret lovforslag for folketinget.

Det var også oppositionens anke, og efter lang tids debat, fik den en lille indrømmelse. Finansministeren skal som et mindstekrav "orientere finansudvalget", for så vidt han gør brug af sin bemyndigelse.

Socialdemokratiet vil gå et skridt videre i sagen og anmeldte et beslutningsforslag i Folketinget, hvor det kommunale selvstyre stadfæstes, hvorfor finansministeren kun kan gribe ind, hvis der er et flertal i folketinget.

Men problemet rækker langt videre end til den bemeldte tekstanmærkning til finansloven, som i øvrigt er alvorlig nok i sig selv. I og med den de facto sætter folketinget ud på et sidespor og udelukker en almindelig og åben demokratisk procedure. Når rækkevidden overskrider den konkrete situation, skyldes det, at fremgangsmåden ikke principielt adskiller sig nævneværdigt fra den række af ministerbeføjelser, der er indføjjet i hovedparten af de 50 lovforslag, der udgør strukturreformen. Men de dage i juni i år, hvor lovforslagene blev drøftet og vedtaget, var oppositionen til at overse.

Folketingsflertallets lille kup mod demokratiet i Danmark i forbindelse med vedtagelse af finansloven adskiller sig som sagt i princippet ikke meget fra den nye foruroligende tendens til at udstyre ministrene med flere og flere beføjelser under henvisning til effektiv styring af den offentlige sektor og servicering af borgerne.

Hvordan man end vender og drejer det, og hvilke konkrete begrundelser der end anvendes, er konsekvensen en styrkelse af den udøvende magt på bekostning af lovgivningsmagten og således også en betænkelig indskrænkning af det åbne demokrati.

Men det falder godt i tråd med hele den liberalistiske koncerntankegang, hvor hurtige beslutningsprocedurer og effektive styringsmekanismer får forrang for den demokratiske beslutnings- og styringsrationaler. Denne tendens gennemsyrrer snart hele den offentlige sektor og det parlamentariske politiske liv. I sin konsekvens indebærer udviklingen også en udgrænsning af politikken, hvilket allerede sker i rivende hast ude i kommunerne og i regionerne som konsekvens af bl.a. strukturreformen og opbygning af en kompleks kontraktstyring i alle forvaltningsled.

I denne sammenhæng er det derfor langt fra tilstrækkeligt at fremlægge et beslutningsforslag med specifik reference til tekstanmærkningen i finansloven. Det må forventes, at oppositionen også rejser en generel politisk debat i offentligheden om konsekvenserne af de nye antidemokratiske tendenser, som, hvis de ikke møder stærk og folkelig modstand, kan gå hen og blive helt almindelige elementer i dansk lovgivning.

Af samme grund bør oppositionen også holde fast i, at Velfærdsstaten ikke kun defineres ved summen af velfærdsforanstaltninger, men i lige så høj grad ved dybden og rækkevidden af folkestyret - borgernes demokratiske indflydelse på Velfærdsstatens indretning. Derfor bør tekstanmærkningen til finansloven, som blev vedtaget den 8. december, genopfriskes igen og igen - og ikke mindst den dag, hvor finansministeren kan tænkes at gøre brug af sin bemyndigelse - umiddelbart efter den 15. februar 2006.